

TERVETULOA USKONNON, KATSOMUKSEN JA KASVATUKSEN TUTKIMUKSEN ÄÄRELLE

Pidät käsissäsi tai katselet näytöltä ensimmäistä numeroa tieteellisestä aikakauskirjasta *Uskonto, katsomus ja kasvatus*. Lämpimästi tervetuloa aikakauskirjan äärelle.

Uskonnon, katsomuksen ja kasvatuksen alaan keskittyvän tieteellisen aikakauskirjan ilmestyminen on monen ihmisen usean vuoden haaveilun ja suunnitellun tuotos. Vuosien myötä on käynyt yhä enemmän selväksi, että alalla tarvittaisiin julkaisu, joka kokoaisi yhteen uskonto- ja katsomuskasvatukseen liittyvää tutkimusta ja alan näköaloja ja olisi osaltaan myös aktivoimassa alan tutkimuksen kehittymistä.

Uskontojen ja katsomusten kenttä on erityisesti viime ja kuluvan vuosikymmenen aikana ollut Suomessa nopeassa muutoksessa. Samaan aikaan yhteiskunnassa on nähtävissä useita osin toisilleen ristiriitaisia kehityskulkuja uskontoon ja katsomukseen liittyen. Yhtäältä uskonto on tullut yhä näkyvämmäksi, toisaalta on nähtävissä sen yksityistymiskehitystä ja katoamista julkisesta tilasta. Nuorten etäännyminen perinteisestä uskonnollisuudesta näyttäytyy vahvana, samalla nuorilla on vahvaa uskonnollista pohdintaa ja etsintää, myös perinteisten uskonnollisten yhteisöjen suunnalta. Kaipuu yhteisöllisyyteen näkyy myös hengellisellä kentällä. Monin paikoin uskonnosta ja katsomuksesta puhutaan yhä avoimemmin, samalla avoimuuteen liittyy voimistuva polarisaatio ja uskonnon linkittyminen erilaisiin kiistakysymyksiin. Monelle uskonto on yhä enemmän jotain, joka liittyy ”muihin”, ei ”miinun” tai ”meihin”. Samalla henkilökohtainen etsintä on vahvaa. Monet muutoksista linkittyvät perheissä ja muissa lasten ja nuorten kasvuympäristöissä tapahtuviin muutoksiin.

Uskontoon ja katsomukseen liittyvä muutos ja kasvu ei kuitenkaan pääty aikuisuuteen siirtymässä, vaan on vahvasti koko elämän jatkuva prosessi. Yhteiskunnan nopea muutos ja uskonnon kentällä tapahtuva kehitys haastavat myös aikuisen ajattelua ja samalla tuovat siihen uusia mahdollisuuksia myös aikuisuudessa. Tä-

män myötä myös elinikäisen oppimisen ja kasvun kysymykset ovat nousseet yhä tärkeämmiksi myös uskonnon ja katsomusten alueella.

Nopean muutoksen keskellä uskonnon ja katsomuksen kenttään liittyvien kasvatuksen kysymysten tutkiminen on myös entistä tärkeämpää. Sitä tarkoitusta toivomme tämän aikakauskirjan palvelevan.

Tämän aikakauskirjan päätarkoitus on tukea ja edistää uskontojen ja katsomusten sekä kasvatuksen laaja-alaista ja monitieteellistä tutkimusta ja julkaista aihepiiriin liittyviä tieteellisiä artikkeleita ja muita kirjoituksia. Aikakauskirjan taustayhteisönä vuonna 2018 perustettu Uskonnon, katsomuksen ja kasvatuksen tutkimusseura. Tutkimusseuran perustajat edustavat eri korkeakouluja, kasvatuksen järjestöjä ja kirkon alan toimijoita.

Uskonto, katsomus ja kasvatustieteet julkaisee tutkimusartikkeleita, katsauksia ja kirjarvintoja, jotka liittyvät uskonnon, katsomuksen ja kasvatuksen tutkimukseen. Otamme lämpimästi vastaan ehdotuksia julkaistavista teksteistä. Ota rohkeasti yhteyttä päätoimittajaan, mikä sinulla on mielessä kirjoitus, jonka arvelisit voivan sopia aikakauskirjaan. Kirjoitukset voivat liittyä kirkkojen ja uskonnollisten yhteisöjen sekä eri katsomusten kasvatusajatteluun ja toimintaan. Ne voivat tarkastella ilmiökenttää yksilöiden, kotien, koulun, seurakuntien ja muiden uskonnollisten ja katsomuksellisten yhteisöjen ja/tai yhteiskunnan näkökulmasta. Kirjoitukset voivat käsitellä niin uskonnollisuutta kuin uskonottomuutta ja kasvatusta. Tutkimusartikkelit julkaistaan vertaisarvioinnin perusteella. Ohjeet tekstien tarjoamiseen löydät tämän aikakauskirjan lopusta ja seuran nettisivuilta ukkt.fi.

Aikakauskirjan ensimmäisen numeron tieteelliset artikkelit käsittelevät kristillistä kasvatusta erityisesti kasteen näkökulmasta. TT, YTT Hanna Salomäki kuvaa artikkelissaan, mitkä tekijät vaikuttavat nuorten aikuisten päätökseen kastaa lapsi tai jättää lapsi kastamatta. Nuorten aikuisten uskonnollisuuden nopean muutoksen keskellä kysymys on erittäin ajankohtainen ja yhä useammassa perheessä lasten kastaminen ei ole enää itsestään selvyyttä, vaan harkinnan tulos. TT Eriikka Jankon artikkeli tarkastelee, miten erilaiset käsitykset siitä, mitä ja mikä on ”lapsi”, ohjaavat käsityksiä kasteesta ja kasvatuksesta. Artikkelissa Jankko osoittaa, miten kaste ja kasvatustieteet voidaan tulkita hyväksi lahjaksi lapselle, jotka lahjoitetaan hänelle vastaavalla tavalla kuin hoiva, rakkaus ja huolenpito. Dosentti, TT Maarit Hytösen artikkeli jatkaa kasteen äärellä ja tarkastelee kastetta saarnojen näkökulmasta: mitä saarnat kertovat kasteesta ja mitä eroja ja yhtäläisyyksiä saarnojen puheella on suomalaisten kasteeseen liittyvien käsitysten kanssa? Monessa mielessä käsitykset olivat yhteneviä, mutta saarnaajilla korostui kasteen näkeminen tehtävänä, kun suomalaiset näkivät sen mahdollisuutena. TT, YTM Vesa Nuorvan artikkeli siirtyy kasteesta kohti konfirmaatiota ja tarkastelee Suomen evankelis-luterilaisen kirkon virsikirjojen konfirmaatiovirsiä ja niiden konfirmaation teologiaa. Artikkelissa Nuorva osoittaa

virsien kehityksen kulkeneen kasteen liiton uudistuksesta elämän matkalle saattamiseen.

Toivomme, että tämä julkaisu tavoittaisi paitsi alan tutkijat myös ne, jotka tarvitsevat tutkimustietoa käytännön työssään. Toisinaan tutkimustiedolla on vaarana jäädä vain pienen tutkimusta tekevän sisäpiirin tietoon. Tavoitteena on tämän vuoksi ollut julkaisu, joka samalla toisi tutkimustietoa käytännön toimijoille helposti tavoitettavassa muodossa.

Toivotamme sinut hyvä lukija, lämpimästi tervetulleeksi tutustumaan uuteen aikakauskirjaan.

Kati Tervo-Niemelä, päätoimittaja